

STRUCTURA TIPURILOR DE LECTIE

Lectia este o forma de organizare si desfasurare a activitatii didactice, care se desfasoara in scoala, sub conducerea unui cadru didactic, intr-o perioada de timp precis determinata.

Evenimentele lectiei

A. *Organizarea clasei pentru lectie.* Orice lectie incepe cu aceasta activitate prin care profesorul asigura conditiile materiale si psihologice necesare (ordinea in clasa, existenta mijloacelor materiale, starea de atentie, de comunicare efectiva cu elevii etc.).

B. *Verificarea si aprecierea cunostintelor si a capacitatilor elevilor.* Controlul frontal sau prin sondaj al indeplinirii sarcinilor de studiu individual, al temelor de acasa. Verificarea si aprecierea cunostintelor se face prin diferite metode de evaluare. In aceasta etapa, concomitent cu verificarea, se poate realiza, si reactualizarea cunostintelor. Adica, profesorul verifica insistand asupra acelor cunostinte si capacitati de care depinde intelegerea noilor cunostinte.

C. *Transmiterea noilor cunostinte.* Este etapa cu o pondere mai mare in economia de timp a lectiei. In aceasta etapa profesorul intreprinde actiuni si foloseste metode prin care asigura accesibilitatea cunostintelor, invatarea constienta, activa si temeinica a acestora.

Captarea atentiei. Este o actiune special organizata de catre profesor care nu se confunda cu instalarea starii de atentie la elevi, in general. Ea consta in trezirea curiositatii, starnirea interesului, sensibilizarea elevilor fata de ceea ce se invata in lectia respectiva. Captarea atentiei se poate realiza folosind conversatia, problematizarea etc. Aceasta se poate face la inceputul activitatii de transmitere a cunostintelor, dupa comunicarea obiectivelor sau concomitent cu prezentarea acestora. Mentinerea starii de atentie pe parcursul lectiei este asigurata prin modul de organizare a cunostintelor, metodele folosite, nivelul de implicare a elevilor etc.

Comunicarea obiectivelor. Profesorul trebuie sa comunice elevilor obiectivele urmarite in lectie pentru a orienta eforturile acestora in activitatea de

invatare la clasa si de pregatire prin studiu individual. Prin cunoasterea obiectivelor elevii constientizeaza cerintele profesorului fata de nivelul pregatirii lor, isi formeaza capacitatea de a se autoaprecia.

Comunicarea obiectivelor nu se reduce la prezentarea titlului lectiei sau a ideilor principale pe care le presupune continutul invatarii. Sub o forma accesibila, profesorul va informa elevii despre rezultatele la care ei trebuie sa ajunga, adica ce vor sti si ce vor sti sa faca daca isi insusesc cunostintele ce se predau.

Reactualizarea cunostintelor. In cazul in care acest demers nu s-a intreprins in cadrul verificarii, se realizeaza distinct prin rememorarea acelor cunostinte insusite anterior de care depinde intelegerea celor noi. Se folosesc metode diverse: conversatia, rezolvarea de probleme, exercitiul (fise de lucru individual) etc.

Dirijarea invatarii este evenimentul care ocupa ponderea cea mai mare in etapa transmiterii cunostintelor. El consta in a sugera elevilor cum sa gandeasca, cum sa combine cunostintele insusite si sa le relationeze cu cele noi mentinandu-i in stare de atentie si intelegere a noilor cunostinte. In dirijarea invatarii se folosesc strategii adecvate tipurilor de invatare implicate de realizarea obiectivelor urmarite (vezi Tabelul 3) si intreaga gama de metode si mijloace de invatamint.

Asigurarea feed-back-ului invatarii. In cadrul acestei actiuni, informatia circula de la elev catre profesor pentru ca acesta sa se edifice asupra modului in care elevii au inteles, precum si asupra nivelului la care au inteles cunostintele explicate. In acest scop pune intrebari, da spre rezolvare exercitii etc. In functie de informatiile pe care le primeste de la elevi, profesorul continua explicatiile, expunerea sau isi reorganizeaza demersul explicativ pentru a face elevii sa inteleaga. Frecventa cu care se realizeaza intr-o lectie acest eveniment este determinata de de dificultatea cunostintelor, de nivelul de pregatire al elevilor, de nivelul motivatiei in invatare etc. In general, prin feed-back sunt reluate cunostintele in aceeasi forma in care au fost explicate. In cazul elevilor bine pregatiti regula nu este obligatorie.

D. *Sistematizarea si consolidarea cunostintelor.* Se realizeaza prin rezolvarea unor sarcini, probleme care presupun aplicarea a ceea ce s-a invatat in alte contexte decat cele in care a avut loc predarea. Daca prin feed-back

profesorul se convinge ca elevii au inteles, prin sistematizare, consolidare se asigura retinerea, interiorizarea, transferul cunostintelor deja intelese.

Lectia mixta

Cel mai utilizat tip de lectie. Presupune urmarirea tuturor evenimentelor instruirii. Volumul cunostiintelor transmise este mai mic.

- A. Organizarea clasei pentru lectie.(2-3min)
- B. Verificarea si aprecierea cunostintelor (10 min)
  - reactualizarea cunostintelor
- C. Achizitionare de cunostintelor noi (30 min)
  - captarea atentiei;
  - comunicarea titlului lectiei si a obiectivelor operationale;
  - reactualizarea cunostintelor anterioare(optional);
  - dirijarea invatarii si obtinerea performantei;
  - asigurarea feed-back-ului invatarii ;
- D. Sistematizarea, consolidarea cunostintelor;(7-8 min)
  - asigurarea retentiei si transferului cunostintelor ;
  - tema pentru acasa.

Lectia de achizitionare de cunostinte se deosebeste ca structura de lectia mixta prin faptul ca nu se realizeaza verificarea si aprecierea cunostintelor.

Lectia de recapitulare, sistematizare si consolidare a cunostintelor. Acest tip de lectie se programeaza la sfarsitul unor capitole, trimestrului sau anului scolar. Prin asemenea lectii se urmareste :

- reorganizarea cunostintelor in jurul unor idei centrale ;
- relevarea structurii logice a cunostintelor ;
- stabilirea de noi legaturi intre cunostinte (ce nu pot fi realizate cu usurinta in procesul parcurgerii secventiale a acestora) ;
- elaborarea unor generalizari mai largi.

Activitatea se desfasoara pe baza unui plan de recapitulare propus elevilor inaintea lectiei sau stabilit cu elevii in cadrul lectiei. Metodele pot fi : conversatia, exercitiul, rezolvarea de probleme folosind fise individuale de lucru, studiu de caz etc.

- A. Organizarea clasei pentru lectie (3 min)
- B. Recapitularea , sistematizarea si consolidarea cunostintelor (35 min)
- C. Analiza rezultatelor activitatii si elaborarea concluziilor (12 min)

Lectia de formare de priceperi si deprinderilor

Prin acest tip de lectie se urmareste: formarea de priceperi si deprinderi intelectuale, formarea automatismelor, deprinderi si priceperi practice. De obicei aceasta lectie se desfasoara in cabinet, laborator sau atelier pe durata a 2-3 ore, iar timpul alocat fiecarei etape va fi stabilit in consecinta.

- A. Organizarea clasei pentru lectie. (7 min)
- B. Pregatirea conditiilor de desfasurare a activitatilor independente (15 min)
  - Captarea atentiei si comunicarea obiectivelor.
  - Reactualizarea cunostintelor teoretice necesare pentru formarea priceperilor si deprinderilor .
- C. Demonstrarea de catre profesor a modului in care trebuie sa procedeze elevii in activitatea independenta (prezentarea algoritmului) (15 min)
- D. Activitatea independenta a elevilor. Se desfasoara pe baza fiselor de lucru, prin lucrari practice etc. Activitatea se desfasoara individual sau pe grupe (50 min)
- E. Analiza rezultatelor activitatii si elaborarea concluziilor (13 min)

Lectia de verificare si apreciere a rezultatelor scolare (de evaluare).

Lectiile de acest tip sunt consacrate in intregime activitatii de evaluare si se programeaza, de regula, la inceputul anului scolar. Intr-o asemenea lectie, profesorul prezinta tematica si modul de desfasurare a activitatii iar in final concluzioneaza asupra nivelului de pregatire si propune elevilor sarcini pentru activitatea de invatare ulterioara.

In functie de metodele folosite, lectiile pot fi : de verificare *orala, scrisa, prin teste si prin probe practice*. Un rol important il au lectiile de analiza a lucrarilor scrise, a testelor si a lucrarilor practice care se desfasoara de fiecare data, dupa lectiile de verificare in care s-au folosit metodele respective (lucrari scrise, teste, probe practice).

- A. Organizarea clasei pentru lectie (3 min)
- B. Evaluarea propriu-zisa (35 min)
- C. Analiza rezultatelor si elaborarea concluziilor.(10-12 min)